

ЗАВДАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

М. А. Болюх, канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу КНЕУ,

А. О. Чугаєв, д-р. екон. наук, професор,
зав. кафедри аудиту і екон. аналізу НАДПС України,

М. М. Пастернак, канд. екон. наук, доцент
НАДПС України

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Метою навчального процесу є передавання викладачем студенту знань і умінь. Формування майбутнього економіста є значущим як для прогресу суспільства в цілому, так і для кожного студента.

Для здобуття економічної освіти потрібна, у першу чергу, наполеглива праця студента протягом усього семестру і обов'язковий систематичний контроль знань.

Постійно удосконалюючи навчання, викладачі завжди ведуть пошук, використовують дійові методи навчання.

Пошук нових форм роботи зі студентами показав, що пріоритетними напрямками удосконалення навчально-виховного процесу є розвиток індивідуальних форм навчання, розширення інформаційної бази, оптимальне насичення її автоматизованими системами, дослідження на основі комп'ютерної техніки.

За сучасних умов удосконалення організації навчального процесу супроводжується неминучим збільшенням обсягів і часу самостійної роботи студентів. Ці обставини підвищують актуальність оволодіння та застосування студентами найбільш ефективних і раціональних методів і прийомів навчальної роботи, за допомогою яких міцність знань зростала б, а рівень їх засвоєння поглиблювався.

Вивчення економічного аналізу — не стільки передавання нагромаджених у цій галузі умінь, знань, цінностей, скільки розвиток здібностей самостійно приймати рішення і діяти в умовах динамічного економічного середовища.

У повсякденній господарській діяльності спеціаліст має бути активною людиною. Викладач має бути особистістю, здатною заціка-

вити студентів, професіоналом високого рівня, котрий володіє знаннями про новітні досягнення науки, методами самостійного здобування і застосування нових знань, передовим педагогічним мисленням, моделює навчальні технології відповідно до цілей освіти.

Тому у навчальному процесі викладачі звертають увагу на ту обставину, що ефективність навчання залежить від ступеня мотивації, а він виникає лише разом з інтересом або потребою. Завдання викладача полягає в тому, щоб розвинути мотив самостійної діяльності студента, щоб вирішальним було внутрішнє спонукання, а не зовнішній тиск. Студент повинен усвідомлювати, що єдина причина можливих невдач — це недостатність власних зусиль.

Під поняттям результативності навчальної діяльності у сучасній педагогічній науці розуміють не лише ступінь досягнення цілей, а й цінність отриманого результату, його позитивність порівняно з попередніми результатами або з результатами аналогічної діяльності, досягнутими іншими способами. Серед критеріїв результативності поряд з навчальною успішністю розглядаються такі, як рівень мотивації у навчанні, ставлення до навчання, інтелектуальні здібності тих, хто вчиться, професійна спрямованість студентів. Останніми роками не тільки уточнюються критерії вимірювання навчальної успішності як основного показника результативності навчання (знання, уміння, навички), а й усе більше використовуються різноманітні критерії, що визначають ефективні аспекти результативності (ставлення до навчання, задоволеність, мотивація).

Результативність самостійної роботи студентів залежить від багатьох факторів. Їх поділяють на :

- зовнішні (методи і форми організації навчання, дидактичні умови та ін.);
- внутрішні;
- психологічні;
- індивідуально-типологічні особливості суб'єктів.

Ефективність навчального процесу — це відношення одержаних результатів до затрат (трудових, матеріальних, грошових).

На підставі досвіду організації та забезпечення самостійної роботи разом з позитивними чинниками необхідно відмітити, що ефективність самостійної роботи студентів ще залишається невисокою і супроводжується підвищенням часу як у студентів на її виконання, так і викладачів на контроль за її виконанням.

Результативність самостійної роботи студентів є суттєвою складовою якості професійної підготовки. Підвищення ефективності базується на усвідомленні студентами і викладачами глибинних механізмів взаємодії її основних чинників. Воно немож-

ливе без урахування індивідуально-психологічних особливостей суб'єктів навчання. У реальних умовах вищого навчального закладу доцільним є застосування типологічного підходу. Якщо дидактичні умови самостійної роботи надаватимуть можливість для найкращого прояву різних типологічних особливостей студентів, вплив взаємозв'язку типологічних особливостей та дидактичних умов на результативність буде позитивним.

Дистанційне навчання передбачає високу активність, самомотивацію і самоконтроль. Окрім пізнавального та професійного мотивів у студентів обов'язково наявний мотив розвитку й удосконалення, який значною мірою залежить від змісту діяльності.

У ході дослідження чинників результативності самостійної роботи студентів виділяються такі дидактичні умови, за яких типологічні особливості позитивно впливають як на результативність навчальної діяльності студентів взагалі, так і самостійної роботи зокрема. Це застосування для оцінювання знань студентів рейтингової системи, сполучення різних форм навчальної діяльності, поєднання у самостійній роботі різноманітних за змістом та призначенням навчальних завдань, що відповідають різним типологічним перевагам.

На підставі врахування взаємозв'язку типологічних особливостей студентів та дидактичних умов самостійної роботи розроблено та впроваджено до навчального процесу систему заходів щодо підвищення результативності самостійної роботи студентів. До таких заходів належать:

- орієнтація діяльності викладачів і студентів на досягнення єдності наукового, навчального і виховного процесів;

- оптимізація розподілу часу на лекційні, індивідуальні заняття та самостійну роботу студентів з урахуванням змісту дисципліни та її структурно-логічного змісту в навчальному процесі;

- продовжується удосконалення методики поточного і підсумкового контролю знань студентів з використанням рейтингової системи, що дозволяє поліпшити якість засвоєння матеріалу, ритмічність навчання студентів, підвищити особисту зацікавленість та соціальну значимість отриманих результатів, підвищити індивідуальність навчання, об'єктивність оцінювання, інтенсивність засвоєння матеріалу тощо;

- застосовуються у навчальному процесі прикладні комп'ютерні програми, технології моделювання господарського середовища і бізнес-процесів, проблемні лекції тощо;

- продовжується переорієнтація викладачів від інформативно науково-організаційної діяльності, спрямованої на доведення до

студентів сучасних досягнень науки, проблемні вузлові питання теми на допомогу студентові у плануванні його діяльності, на консультування з проблемних питань;

— впроваджується дистанційне навчання, що є технологією, де в освітньому процесі використовуються ліпші традиційні і новітні засоби та форми навчання і яка базується на комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях, є рівноцінною з денною, вечірньою, заочною та екстерном.

Слід відмітити, що самостійне навчання дає змогу закласти базу для вмілого використання необхідної інформації, засвоєння сукупних аналітичних методів, що відкривають шляхи до практичного застосування набутих теоретичних знань.

А тому організація самостійної роботи студентів є одним з показників якості навчального процесу.

М. М. Гаєриш, канд. філол. наук, доцент,
зав. кафедри німецької мови

ЄВРОПЕЙСЬКІ МОВНІ СТАНДАРТИ ТА СПІВВІДНЕСЕНІСТЬ З НИМИ ІНОЗЕМНОМОВНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКИХ ВУЗАХ

1. Як важливу політичну мету уже протягом багатьох років Рада Європи проголошує багатомовну й плюралістичну в культурному аспекті Європу. Зрозуміло, що у такому контексті першочергове значення належить стимуляції вивчення іноземних мов та розвитку й поширенню ефективних підходів до оволодіння іноземномовною комунікативною спроможністю. Одним з конкретних результатів мовної політики Ради Європи, спрямованої на збереження та розвиток різноманітності мов і культур як загальноєвропейського скарбу, є офіційне видання «Спільні європейські рамки співвіднесення мов: вивчати, навчати та оцінювати», яке являє собою продукт тридцятирічної співпраці експертів-лінгвістів та педагогів — з понад 40 країн.

2. Пропонована стаття, поряд з висвітленням деяких головних характеристик зазначеного вище документу Ради Європи, виникла, насамперед, в плані постановки проблеми і прагне привернути увагу фахівців до існування певного європейського стандарту щодо різних рівнів володіння іноземними мовами та запросити їх до дискусії щодо доцільності співвіднесення (інтеграції) іноземномовних дисциплін, які викладаються в українських вузах, приріч, в КНЕУ, з цією системою європейських «вимірів».